

POEZIJA

LIETUVA

Tos žemės vardas – Lietuva – užvaldė mano protą ir jausmus.
Aš trokštu jums atskleisti ją.
Ateikit! Dvasioje nuvesiu jus į svečių kraštą, ūkanotą, glūdų, šnarantį...
Suvasnokime sparnais – aure, jau skrendame per šalį, kur
kiekvienas daiktas turi blausių atminimų spalvą.
Apgaubia mus vandens lelijų kvapas, plėkstančių miškų garai...
Tai Lietuva, la Lituanie, Gedimino ir Jogailos žemė.
Atsiveria mums susimąščiusi šalis, kurios vėsi, dulsva
 padangė turi visą pirmapradės giminės gaivumą. Ji
 nepažįsta prabangos liūdnos – subręsti.
Po septynių žiemos mėnesių letargo ji nubudus šoktelia nuo
 pavasario staigios grožybės, o rugsėjo vidury nauji
 atolai, netgi vasaros nedavę, juodvarnių kranksmais vėl skelbia ilgą žiemą.
Tada lietuviškųjų vasarų medaus kvapsnis užleidžia vietą
 rudeniui dvelksmui, kuris yr lyg siela Lietuvos, –
Saldžiarūgštis kvapas, nelyginant išvirtusio karštinčiaus
 medžio, samana užkloto, ar griuvėsių po lietaus, kai vasara jau baigias.
Balzgana šviesa dūluoja klony, o šėma migla nugulus ant miškų,
Tylų saulės veidą niaukia įkyrių minčių nykumas.
Nors dar nesnigo, paplukusiuos keliuos ratus pakeičia rogės.
Nuo upės smelkias per laukus linų markos tvaikai.
Galop iškrinta lapkričio sniegai, o vakarais sarginiai šunes
 vėl užtraukia savo begalinę šneką su vilkais iš seno
 miško, skendinčio rūkuos.

Vertė Antanas Vaičiulaitis

KARIETA, SUSTOJUSI NAKTĮ

Kol atsiras raktai,
– Tikriausiai jis ieško jų
Prieš trisdešimt metų mirusios
Teklės drabužiuose –
Paklauskite, ponija, paklauskite senatviško, prislopinto naktinio
Alėjos šnarėjimo...
Tokią mažytę, silpnutę, dusyk suvystytą į mano apsiaustą,
Nešiu tave per gervuoges ir dilges iki pat aukštų ir juodų
Pilies vartų.
Šitaip kitados senolis grįžo

Iš Verčelio su mirusiaja.
Kokie nebylūs ir nepatiklūs, ir tamsūs namai
Mano vaikučiui!
Jau žinote, ponია, tai liūdna istorija.
Jie miega išsklaidyti po tolimas šalis.
Jau šimtas metų
Laukia jų vieta
Vidury kalvos.
Su manim išnyksta jų giminė.
O šių griuvėsių Dama!
Tuojau pamatysime gražų vaikystės kambarį: ten
Antgamtiška tylos gelmė –
Tai tamsių portretų balsas.
Susirietęs savo guolyje, naktį,
Rodos, girdėdavau, kaip tuščiuose šarvuose,
Atodrėkiui brazdant už sienos,
Plaka jų širdis.
Kokia nyki gimtinė mano baikščiam vaikučiui!
Žibintas užgęsta, mėnulis apsiblausęs,
Siaubas vadina savo dukras į giraitę.
Kol atsiras raktai,
Numikite truputį, ponია. – Miegok, vaikelį, miegok,
Toks perbalęs, padėki galvą ant mano peties.
Pamatysi, kokia graži
Gūdžioji giria birželio nemigoje, pasipuošusi
Žiedais, o mano vaike, kaip mylimiausia
Pamišusios karalienės dukra.
Apsigaukite mano kelionės apsiaustu:
Purus rudens sniegas tirpsta ant jūsų veido,
Ir jus apima miegas.
(Žibinto spindulys ji sukąs, sukąs drauge su vėju
Kaip mano vaikystės sapnuose,
Ta senė, – žinote, – ta senė.)
Ne, ponია, aš nieko negirdžiu.
Jis pagyvenęs,
Truputį pasimaišęs.
Kertu lažybų, kad jis bus nuėjęs išgerti.
Mano baikščiam vaikui tokie tamsūs namai!
Užkampy, Lietuvos krašto užkampy.
Ne, ponია, aš nieko negirdžiu.
Tamsūs, tamsūs namai.
Surūdijusios spynos,
Vynuogienojai išdžiūvę,
Vartai užsklęsti,
Langinės uždarytos,
Alėjose jau šimtas metų nenugrębti lapai.
Visi tarnai išmirę.
Aš nieko nebepresimenu.
Tokie tamsūs namai patiklimam vaikui!
Prisimenu nebent oranžeriją,

Proprosenelį ir teatrą:
Pelėdžiukai ten lesdavo man iš delno.
Mėnulis žvelgdavo pro jazminų krūmą.
Tai buvo kadaise.
Girdžiu žingsnius alėjos gale,
Šešėlis. Štai Vytautas su raktais.

Vertė Valdas Petrauskas

LAPKRIČIO SIMFONIJA

Tai bus visai taip pat, kaip ir šiame gyvenime. Tas pats kambarys.
– Taip, mano vaike, tas pats. Ankstų rytą laikų paukštis lapijoj,
Blyškioj kaip mirtis: tuomet tarnaitės keliasi,
Ir girdėti tuščias ledinis kibirų tarškesys

Prie šulinio. O siaubinga, jaunyste! Tuščia širdie!
Tai bus visai taip pat, kaip ir šiame gyvenime. Bus
Vargšų balsai, senų priemiesčių žiemos balsai,
Stiklius su savo permaininga dainele,

Sulinkusi senelė su nešvariu kyku,
Šūkaujanti žuvų vardus, žmogus su mėlyna prijuoste,
Spjaudantis į delną, nutrintą neštuvų,
Ir rėkalojantis nežinia ką lyg paskutiniojo teismo angelas.

Tai bus visai taip pat, kaip ir šiame gyvenime. Tas pats stalas,
Biblija, Getė, rašalas ir jo laiko kvapas,
Popierius, balta moteris, skaitanti patylomis,
Plunksna, portretas. Mano vaike, mano vaike!

– Tai bus visai taip pat, kaip ir šiame gyvenime! – Tas pats sodas,
Didelis, didelis, tankus, ūksmingas. Ir apie vidurdienį
Žmonės džiaugsis, kad susirinko šičia,
Žmonės, kurie niekada nebuvo pažįstami ir žino

Vienas apie kitą tik tiek: jog reikės apsirengti
Kaip kokiai šventei ir eiti į anapus iškeliaujančių
Naktį vieniems, be meilės ir be žiburio.
Tai bus visai taip pat, kaip ir šiame gyvenime. Ta pati alėja;

Ir (vieną rudenio popietę) alėjos vingyje,
Ten, kur gražus kelias leidžiasi baikščiai kaip moteris,
Išėjusi pasiskinti gyduolių gėlių, – klausyk, mano vaike, –
Mes susitiksime čia kaip kadaise;

Ir tu jau pamiršai, kokios spalvos tuomet buvo tavo suknelė;
O aš turėjau labai mažai laimės akimirky.
Tu vilkėsi blyškiai violetiniu rūbu, gražusis liūdesy!

Ir gėlės ant tavo skrybėlaitės bus liūdnos ir mažos,

Ir aš neįmiksiu, kaip jos vadinasi: nes per visą gyvenimą
Žinojau tik vieną vienintelę liūdną gėlytę, neužmirštuolę,
Seną miegalę Slėpynių šalies daubose, gėlę našlaitę.
Taip, taip, beribe širdie! Kaip šiame gyvenime.

Ir ten bus tamsus takas, labai drėgnas
Nuo krioklių aido. Ir aš tau pasakosiu
Apie miestą virš vandens ir apie Rabiną iš Bacharacho,
Ir apie Florencijos Naktis. Ir bus tenai

Žema griūvanti siena, kurioje snaudžia
Senų, senų lietu kvapas, ir šalta, riebi, raupsuota žolė
Kratys tenai savo tuščius žiedus
Į bežadį upelį.

Vertė Valdas Petrauskas

RUDENIO DAINA

Klausykitės vėjo ūžesio naktį,
Seno vėjo ūžesio, gūdaus vėjo ūžesio,
Mirusiųjų prakeikimo, gyvųjų lopšinės...
Klausykitės vėjo ūžesio.
Nebėra lapų, nebėra vaisių
Nuniokotuose soduose.
Prisiminimai – mažiau kaip niekas, viltys labai toli.
Klausykitės vėjo ūžesio.

Bergždžias jūsų liūdesys, o mano Sielvartingoji.
Nepermaldujama užmirštis kraupiai kloja sniegu
Draugų ir mylimųjų kapus.
Klausykitės vėjo ūžesio.
Vasaros draiskanos lekia paskui lygumos vėją;
Jūsų prisiminimai, jūsų vargai
Sklandosi bežadėje Laiko audroje.
Klausykitės vėjo ūžesio.

Kol kas ji dar jūsų,
Palaidotų dienų, seniai prabėgusių naktų sonatina...
Užmirškite ją, ji nugyveno savo amžių, ji labai toli.
Klausykitės vėjo ūžesio.
Ryt sapnuosime Šiandienos griuvėsiuose;
Apgalvokime liūdnus užuojautos žodžius,
Kas dieną melagingus užuojautos žodžius.

Klausykimės vėjo užesio.

SENŲ LAIKŲ DAINOS IR ŠOKIAI

II

VAIKYSTĖS KRAŠTE...

Ašarose atrastos vaikystės krašte,
Mieste, kur plaka mirusios širdys,
(Kur dunda kildamas bet koks migdantis gausmas,
Kur plasta mirties paukščių sparnai,
Kur plekši juodi sparnai mirties vandenyje).
Paliegusioje nuo žavesio praeityje, už laiko ribų,
Mielos meilės gedulo akys vis dar dega
Švelnia rusvo mineralo liepsna, liūdnu žavesiu;
Ašarose atrastos vaikystės krašte...
– Tačiau diena lyja ant visa ko tuštumos.

Kodėl nusišypsojai man kaip andai
Ir kodėl, ir kaip mane pažinai,
Keistuole arkangeliškais vokais,
Šypsančiais, melsvais, dūsaujančiais vokais,
Vasaros naktų gebene, apsvijusi akmenų mėnulį;
Ir kodėl, ir kaip, niekada nemačiusi
Nei mano veido, nei mano gedulo, nei dienų
Vargo, taip staiga mane atpažinai,
Šilta, muzikali, miglota, išblyškusi, miela,
Ir kodėl man mirti didžioje tavo vokų naktyje?
– Tačiau diena lyja ant visa ko tuštumos.

Kokie žodžiai, kokia siaubingai sena muzika
Virpa manyje nuo tavo nerealaus buvimo,
Mįslinga tolimų dienų balandėle, šilta, graži,
Kokia muzika, aidinti per miegą?
Po kokia labai senos vienatvės lapija,
Kokioje tyloje, kokioje melodijoje ir kokiame
Liguistos mergaitės balse surasti jus, o gražioji,
O skaisčioji, o muzika, išgirsta per sapną?
– Tačiau diena lyja ant visa ko tuštumos.

TYLA LE SILENCE

Olos dugne suglebus snaudi dienomis,
Araknė ten tave nuo saulės spiečių gina.
Sapnus užpildo tau keistais prisiminimais
Pasaulio praeitim apsunkusi širdis.
Bet vos tik sutemos daiktų briaunas išpusto,
Regiu – grakščiai kelies iš juodo guolio tu:
Mieguistos akys, lūpas spausdama pirštu,
Žengi link aksominio slenksčio savo būsto.
Krūtinę blyškią ten svajingai liesdama,
Užklupti tykai žemės krūpsnį paskutinį,
Bet ji jau miega, ir tik mėnuo panaktinis,
Braidydamas po rasą, svaigsta tyluma.
Aš irgi nemiegu, po gluosniu liaunašakiu
Apsnūdusioj žolėj gulėdamas, lydžiu
Akim tave nuščiuvęs, o taku klaidžiu
Budri širdis kiekvieną tavo žingsnį seka.
Jau išeini. Nors miegas užgulė akis,
Į tavo mėgstamas vietas keliauti trokštu,
Į tankų, drėgną mišką prie skaidraus upokšnio
Ar į kapus. Tyla, jei meilė įsakys.
Žinau namus, kur daug švelnių garsų, bet šiandien
Pats maloniausias balsas slegia mirtinai;
Tegu prašmatnūs, graudūs pilnaties sapnai
Už rankos ves mane į ramią girių blandą.
Nors aš nesibjauriu menkais žmonių balsais;
Į baimės arba meilės skausmo šauksmą graudų
Manos širdies nakty paklydęs aidas gaudžia,
Ir man patinka svaigti tonais tolimais.
Balsai nepiktina manęs, Tyla švelnioji,
Karčios vienatvės jie sudrumsti negalės;
Kas kyla iš mirtingos, laikinos dalies,
Kitų žmonių draugijos visada ieškojo.
Išminčių pažinojau daugel prakilnių,
Jie Meilę garbino. Ir to mane išmokė.
Bijau tik nerimo ir šypsenų saldokų,
Niekingai šliaužiančių veidais jaunų žmonių.
Tyla, miela bičiule, vakaro šventovėj
Balzamą skleidžianti auksinį ramumos,
Į gilumą pasaulio sielos neramios
Nugrimzki kaip į purpurą jauna valdovė.
Jam ant krūtinės delną vėstantį uždėk,
Karčios užuojautos pilna, viltie blankioji,

Protingą savo šviesą lieki jam po kojom
It mėnesieną skaisčią mylinčios širdies.
Meili būk miegančiam! O priedermę atlikus,
Ateiki pas mane ant tolimų kalnų:
Laikydami už rankų po dangum švelniu,
Į vienas kitą žvelgsime liūdnai ir tykiai.

Vertė Kornelijus Platelis

Skaitmeninta iš:

Oskaras Milašius, *Poezija*, Vilnius: Vaga, 1981, p. 53, 151–153.

RUGSĖJO SIMFONIJA

I

Būk pasveikinta, ateinanti manęs pasitikti,
Mano paties žingsniais ataidinti iš tamsaus ir šalto metų koridoriaus glūdumos.
Būk pasveikinta, motule vienatve.
Kai, būdavo, džiaugsmas žengia koja kojon su mano šešėliu, kai plasnojantis

Juokas plakasi naktį į veidrodžius, kai gėlės,
Šiurpios jaunystės gailaujančios gėlės slepia mano meilę,
O pavydas panarinta galva tiria vyne savo atvaizdą, –
Mąstau apie tave, vienatve, apie tave, prarastoji.

Maitinus buvai mane kasdiene juoda duona su pienu ir laukų medum;
Gera iš tavo delno man būdavo lesti kaip žvirbliui.
Nes nesu turėjęs, mieloji Aukle, nei tėvo aš, nei motinos.
Tik aklas pamišimas ir šaltis klaidžiojo po mūsų namus.

Kartais pasivaidendavai mergautiniu man pavidalu
Gražioj apgaulingo sapno šviesoje. Tavo suknia
Buvo pasėlių spalvos; ir nelaimingoj mano širdy,
Gūdžioj, atšiaurioj ir šaltoj kaip pakele akmuo,

Dar ir dabar bunda švelnus jautrumas,
Pamačius moterį, vilkinčią tuo skurdžiu tamsrudžiu atspalviu,
Melancholišku ir ramiu. Pirmoji kregždė
Lekia lekia viršum arimų skaisčioj vaikystės saulėje.

Žinojau, kad nemėgai vietovės, kur teko tau gyventi,
Ir kad nutolusi nuo manęs, nebebuvai mano mieloji vienatvė.
Sena apsamanojus uola, pamišėliška sala vidur jūrų,
Viliojantis prieglobstis; žinojau ne vieną kriptą gėlių rūdijančiais vartais.

Betgi tavo namai ne ten, kur dangus ir jūra
Miega nelyg įsimylėjėliai mėlynuose toliuose.
Ne ne, tikrieji tavo namai, jie niekur kitur:
Išsirinkai mano širdį. Nes Joj ir gimus buvai.

Būtent čia rašei savo vaikišką vardą ant sienų.
Ir štai tarsi moteris, patyrusi žemiškojo sužadėtinio mirtį,
Grįžti su druskos ir vėjo skoniu ant blyškių skruostų
Ir senu senu Kalėdų šerkšno dvelksmu plaukuose.

Tartum iš smilkytuvo, švytuojamo apie mano širdies
Karstą, kur grumzdžia slėpinių ritmas,
Sklinda vaikystės dienovidžio kvapas. Nes nepamiršau
Sodo, mielo bičiulio, kur mane šaukdavo Aidas, kitas tavo sūnus, vienatve.

Ir atpažinčiau vietą, kur miegodavau prie tavo
Kojų. Negi nebesiplaiksto ten vėjo muaras virš
Liūdnos griuvėsių žolės? o saldus pūkuotos kamanės
Dūzgimas negi nutilęs ten per nuostabią kaitrą?

O jei praskleistum atsiskyrėliškus virpančio ir išdidaus
Gluosnio plaukus, juk išvysčiau ten sietuvos
Veidą, tokį tyrą ir tokį skautų! tokį tyrą, tokį skautų,
Nelyginant Tolimoji, nuostabiam paryty susapnuota!

Senam vaivorykščių stiklo šiltnamyje
Juk tebėra nykštukas kaktusas ir paliegėlis figmedis,
Nežinomų laimės kraštų atvykėliai? O merdintis heliotropas
Juk tebekliedi kvapais ten per popiečių karštliges!

Vaikystės krašte! Ūksmingas senolių dvare!
Snūdžioji liepa, tokia miela apsunkusioms bitėms,
Ar tebesi kaip anuomet laiminga? Ir tu, auksinis žolynų tilindžiavime,
Ar tebekvieti kalvelių šešėlius blyškiosios Miegančiosios

Karalaitės sužieduotuvėms – apipelijusioje knygoje, kurią
Gera vartyti, kai vakaro spindulys
Krinta į dulkių palėpę, o aplink taip tylu: sustabdyti
Vorų verpėjų rateliai. – Širdie!

Liūdnoji širdie! Rudine apsitaisęs kerdžius
Pučia ilgą tošinį trimitą. Sode
Buklus genys savo meilės užkala karstą
Ir poteriauja varlė gūdžiam švendryne. Liūdnoji širdie!

Skaudžiai jautrus erškėti kalnelio papėdėje, ar dar kada
Tave beišvysiu? o ar žinai, kad tavo žiedas, švytintis rasa,
Buvo širdis pilna mano vaikystės ašarų! ak bičiuli!
Kiti spygliai, ne tavo, mane sužeidė!

Ir tu, giliamintis šaltini, ramiu ir gražiu žvilgsniu,
Kur per zvimbiančias kaitras slypėjo
Visa, ko trūko žemės tyloj ir pavėsyj!
Kitas vanduo, ne toks tyras, srūva nūnai mano veidu.

Tačiau vakare iš gėlėm kvepiančios savo lovelės matau
Vasaros pabaigos neįmanomo grožio Pilnatį. Ji žvelgia
Pro gailius vynuogienojus, ir kažkur kvapų pilnoj naktyje
Melancholiški šunes amsi per sapną.

Paskui ateidavo Ruduo – su stebulių, kirvių ir šulinių bruzdesiu. Lyg baltapilvio kiškio
Šmėstelėjimas per pirmą sniegą, trumpa tylaus nustebimo diena
Žeisdavo mums liūdnas širdis. – Visa tai, visa tai –
Kai meilės, kurios nebėr, dar nebuvo.

II

Pasakok man, motut vienatve, mano gyvenimą! štai
Siena be Nukryžiuotojo ir stalas, ir užversta
Knyga! o jeigu tai, kas neįmanoma, kas taip ilgai laukta,
Pabarbentų į langą tartum sniegena sužvarbusią širdimi,

Kas jai atidaryt pakiltų? Vėlyvo medžiotojo
Ū–ū! numirėliškai blyškioje pelkėje,
Paskutinis jaunystės šauksmas silpsta ir žūsta: vieno vienintelio
Lapo kritimas perpildo pašiurpusią miško širdį.

Kas tu, liūdnoji širdie? miegantis kambarys,
Kur alkūnėmis ant užverstos knygos sūnus palaidūnas
Klausosi, kaip zirzia sena mėlyna vaikystės musė?
Veidrodis, kurs prisimena? ar plėšiko prikeltas koplytkapis?

Vakaro atodūsio pažadinti laimės toliai, auksiniai debesėliai,
Gražūs burlaiviai, angelų manos pilni! ar tiesa, kad
Visi visi nusigrįžot nuo mano meilės ir kad jau niekad
Niekad nebepažvelgsiu į jus per vaikystės

Krištolą? kad jūsų spalvos, jūsų balsai ir mano meilė,
Kad viskas tebuvo tik vapsvos zvimbtelėjimas

Vėjuje, tik ašaros lašas ant karsto,
Gražus melas, per sapną išgirstas savo širdies plakimas?

Vienas akis akin su gūdžiais senatvės ledynais! vienas
Su to vardo aidu! baimė dieną ir baimė naktį
Tarsi dvi seserys, nelaimėje susilaikiusios,
Stovi ant miego tilto, duoda ženklą, duoda ženklą!

Ir nelyginant vargšas akmuo į tamsaus ežero gelmę
Kritęs iš žiauraus ir gražaus vaiko rankų,
Miega širdies liūdesys,
Snūdžiam prisiminimų dumble, sunki meilė.

Vertė Vytautas P. Bložė

PAŽINIMO GIESMĖ **CANTIQUE DE LA CONNAISSANCE**

Mokslas saulėtosios Dieviškojo naktų valandos.
Tiems, kurie pasiprašę gavo ir jau žino.
Tiems, kuriuos malda privedė prie apmąstymų apie kalbos versmes.
Kiti, sielvarto ir džiaugsmo, mokslų ir meilės vagišiai, nieko nesuvoks šiuose dalykuose.
Kad juos suprastum, reikia tau pažinti daiktus, paženklintus tam tikrais esminiais žodžiais, –
Tokiais kaip duona, druska, kraujas, saulė, žemė, vanduo, šviesa, tamsybė, o taip pat visų metalų
vardais,
Nes tie vardai nėra nei broliai, nei sūnūs, bet juntamų daiktų tėvai.
Su tais daiktais ir jų substancijos kunigaikščiu jie buvo nublokšti
iš nejudamo pradmenų pasaulio į laiko sūkurių pragarmes. Vardą turi vien daiktų dvasia. Jų
materija – bevardė.
Galía suteikti vardą juntamiems daiktams, kurių visai neperskverbki dvasinė būtis,
Mums atitenka iš pažinimo pradmenų, kurie, būdami vienos prigimties su mūsų dvasia, duotą
buveinę turi, kaip ir ji, soliarinio kiaušinio sąmonėj.
Visa tai, kas atsiveria antikinių metaforų keliu, esti duotoj vietoj; iš visų begalybės vietų vien tik ji
duota.
Anos metaforos, kurias mums dar ir šiandien uždeda kalba, vos tik pradėdam teirautis apie mūsų
dvasios slėpinius,
Yra pėdsakas iš grynos ištikimumo ir pažinimo laikų kalbos.
Dievo poetai matė pradmenų pasaulį ir pagarbiai jį apsakė tiksliais ir skaidriais pažinimo kalbos
žodžiais.
Mokslų ir menų pasauly nuopuolis pasireiškia kalbos apniaukimu.
Gamtos poetai pagal senovės apeigas dainuoja juntamų daiktų pasaulio netobulą grožį.
Vienok pamatę nesantaiką tarp išraiškos ir paties dalyko,
O būdami bejėgiai pasikelti ligi vienatinės duotos vietos, – aš omeny turiu Patmą, pradmenų vizijos
žemę, –
Neišmonės naktį jie sugalvojo tarpinį pasaulį, plūdinėjantį ir bergždžią, simbolių pasaulį.

Visi žodžiai, kurių magiški metmenys nuaudė šią giesmę, yra vardai regimųjų substancijų, Kurias autorius, vedamas Meilės malonės, išvydo dviejuose — palaimos ir pragaišties – pasauliuose.

Ašai byloju tik būtybėms, kurios pripažino, kad žmogaus pirmučiausia pareiga yra malda. Aukščiausios dorybės – artimo meilė, skaistybė, auka, mokslas, netgi Tėvo meilė – Bus užskaitytos vien toms būtybėms, kurios pačių savo valia pripažino absoliučią būtinybę nusižeminti maldoj.

Bet iš kalbos arkanų aš apskelbsiu vien tai, ką šio amžiaus pamišimas ir niekšybė leidžia man atskleisti.

Dabar galiu laisvai giedoti saulėtos Dievo naktų valandos giesmę.

Ir apgarsinės išmintį iš abiejų pasaulių, kurie mano akiai buvo atverti,

Galiu kalbėti apie prarastąjį aukso ir kraujo pažinimą,

Laikydamasis apeigų dalyvio pažymėto saiko.

Ašai regėjau. Kurs matė, liaujasi galvojęs ir jautęs. Jis temoka apsakyti ką išvydo.

Štai raktas į šviesos pasaulį. Iš mano surinktų čia žodžių burto

Savo slėpiningą vertę semiasi juntamo pasaulio auksas.

Nes juk ne fizinės jo dorybės jį padarė dvasių karaliumi.

Tai reiškia tiesą pagal sąryšį su Neribotojo buveine.

O tiesa neleis meluoti šventai kalbai, nes ir ji yra regimoji esminio pasaulio, nejudančiosios visatos saulė.

Iš anos saulės žemės auksas semiasi savo turinį ir savo spalvą, o žmogus – savo pažinimo šviesą.

Atgautoji tiesos kalba neduoda nieko naujo, tik besimeldžiančio žmogaus sąmonėj atskleidžia atsiminimą.

Ar tu junti, kaip bunda tavyje seniausias tavo atsiminimas?

Aš tau čia atveriu šventas tavosios aukso meilės versmes.

Beprotybė septynis kartus pūtė į auksinę pažinimo žvakidę.

Vaikai melagiai ir neišmanėliai poetai išniekino Aarono giminės kalbos žodžius.

O žvakidės auksas, užgožtas neišmanymo tamsos, virto prieštaros, vagystės, svetimoterystės ir žudynių tėvu.

Štai raktas į abu – šviesos ir sutemų – pasaulius. O apeigų bičiuli!

Dėl meilės saulėta jai mūsų naktų valandai,

Dėl šios mudviejų paslapties saugumo

Įpūski man saule apsiaustą žodį, kupiną šio grėsmingo amžiaus žaibų.

Aš pašaukiau tave vardu! Aure tu atbėgančiame spinduly, stangraus, tylaus, kaip švinas debesio glėby,

Ugninės masės šuolyje ir vėjui,

Aukso nekaltumo dvasios apsireiškime,

Iš ovos perėjime į rutulį,

Nuostabiame sustabdyme Ir šventame nusileidime, kai tu pro antakius į žmogų veizdi,

Begalinio debesio nejudamybėj, vienatinėj maldoj, Karalystės auksakalių triūse.

Grįžime į pragaištį – Laiko nuotaką,

Gailiam kuždėjime, kuris ją lydi.

Bet auksiniai švento mokslo raktai liko mano širdyje.

Jie man dar atrakins šviesos pasaulį. Kopti laiptais, lig pajusi, kad tave persmelkia pati grynos erdvės medžiaga,

Nereiškia pažinimo, – tai tik pasirodžiusių fenomenų pažymėjimas.
Kelias, kuris iš trupučio veda į daugybę, nėra dar švento mokslo kelias.
Čia aprašiau kopimą pažiniman. Reikia kilti lig anos saulių vietos,
Kur teigimo visagalybe tu pavirsti netgi tuo, ką pats teigi.
Šitaip tūkstančiai dvasios tuntų apsireiškia dorųjų sąmonei.
Pirmiau pakilti! šventvagiškai! ligi paties beprotiškiausio teigimo!
O paskui lipti žemyn, pakopa po pakopos, be gailesčio, be ašarų, su džiugiu pasitikėjimu, su karališka kantrybe,
Ligi ano dumblo, kur viskas jau sudėta su tokiu šiurpulingu aiškumu ir iš tokios šventos būtinybės.
Iš būtinybės šventos, šventos, šventos tiesoj! Aleliuja!
Ir kas čia kalba apie staigmeną? Juk staigmena, kai pro šešėlius tau nelaukta pasirodo senovės miesto vartai,
Toli sušvyti jūra savo žiburiais šventais ir laimingom burėm.
Bet nesti staigmenos naujos prasmės gimime – prasmės, kuri tarnaus tikro mokslo dvasiai, meilingo mokslo.
Iš savo aukštumų mes pratę visas naujoves priimti, kaip atrastąją žmoną – po laiko, amžinai.
Taip buvo man apreikštas sąryšis tarp soliarinio kiaušinio ir tarp žemiško aukso sielos.
Ir štai pagelbstinti malda, kurion nugrimzti turi atlikėjas:
Gaivink manyje meilę to metalo, kuris nuspalvina tavo žvilgsnį, pažinimą to aukso, kuris yra pradmenų pasaulio veidrodis,
Kad galėčiau savo visą širdį atiduoti tam saulėtam teigimo ir pasiaukojimo žaismui.
Priimk mane į arkangelų šviesą, kuri jau tūkstančiai metų miegti šermenų grūdus ir išsaugo ten gyvybės slaptą žiežirbą.
Nes antikinių kapų grūdai, į vagą įberti, lyg širdis prašvinta savo gerumu,
Ir juk ne saulė mirtingoji pjūčiai duoda nekintančią išminties spalvą.
Tokie tai raktai į šviesos pasaulį. Kurie jais rakina pagarbia, tikra ranka, tie atrakina dar ir kitą vietą.
Abu pasaulius aš esu aplankęs. Meilė nuvedė mane į pačias būties gelmes.
Nešiau ant krūtinės naktų svorį, kakta rasojo prakaitu, nelyginant iš mūrų.
Stūmiau siaubingą ratą tų žmonių, kurte iškeliauja ir sugrįžta. Daug kur iš manęs beliko tik auksinis lankas, nukritęs į saujelę dulkių.
Apgraibom aš tyriau šlykščius šėlstančio pasaulio labirintus, ir mano keistos tėvynės snaudžia po didžiaisiais vandenim.
Tylėjau. Laukiau, kad mano dūkstantis karalius griebtų už gerklės mane. Tavo ranka, o mano karaliau, man gerklę palytėjo. Štai ženklas, valanda. Ašai bylosiu.
Tu leidai gimti man pasauli, kurs tavęs nebepažįsta, geležies ir molio planetoje, nuogoj ir šaltoj.
Knibždynėje vagių, nugrimzdusių į savo sekso kontempliaciją.
Ten po skerdynių tvaiko eina kvailas smilkalas iš tų, kurie mulkina tautas.
O vienok, purvo ir aklystės sūnau, man trūksta žodžių aprašyti
Ano Visitelaičio neteisybių pragarmes, – kito Neribotojo,
Kurį sukūrė tavo paties neigimo visagalybė.
Ta atitvertoji buveinė, kitoniška, šlykšti, tie neaprėpiami, kliebantys Liucipieriaus smegenys –
Tai ten, toj amžinybėj, aš gavau didžių žaibų, dykros sistemų dauginimosi patyrimą.
Patsai nuožmiausias buvo zenite, ir aš regėjau jį nelyginant iš juodos saulės prarajų.
O, beribe šventvagyste, šalia kurios, priešais mūsų menką pasaulį, išriedėjęs kosmosas
Yra nelyginant prie Kalėdų prakartėlės sublizgęs šerkšnas, – vos papūtus Kūdikėliui, jis nutirps.

Nes tu esi tasai, kuris esi. O vis dėlto esi aukščiau savęs ir aukščiau anos absoliučios būtinybės, dėl kurios esi.

Štai kodėl, Teigėjau, tu savy turi ir visišką neigimą, laisvę melstis ir nesimelsti. Štai taip pat kodėl tu perleidi teigiančiuosius per didįjį neigimo žaizdrą.

Juk tu mane bloškei į juodžiausią anos siaubingos amžinybės karštį, kur žmogus junti, kaip tave sugriebia

Liepsnų žeberklo nasrai ir pakabina tobuliausios tuštumos beprotybėje,

Toj amžinybėj, kur sutemas sudaro anos saulės nebuvimas, džiugios aukso elipsės išblėsimas;

Kur siaubas tau yra šviesa, kur ligi kaulų smegenų viskas neteisybė,

Kur minties eiga yra vienatinė ir betikslė, – ji nuo abejonės eina ligi nieko.

Kur žmogus esi ne vienišasis, o vienatvė, ne apleistas, o apleidimas, ne pasmerktasis, o pasmerkimas.

Buvau aš pakeleivis anose naktinio triukšmo žemėse,

Kuriose iš fizinių daiktų vien tik nirtulinga meilė

Ir veido raupsai mirko savo šaknis prakeiktas.

Tenai aš, žabalas kirminas, išmatavau savo rankos liniją vingius. Tasai naktinis kraštas, stangrus nelyginant akmuo,

Tasai kitos žvaigždės aušrinės, kito sūnaus, kito kunigaikščio pasaulis buvo tavo užgniaužta ranka. Ranka atsigniaužė – ir štai aš šviesoje.

Turėtum jį regėti – Tąjį, Aną, kad suprastum, kodėl parašyta, kad jis ateina kaip vagis. Jis tolesnis nei riksmas gimstant, jis vos yra, jo visai nebėr. Tik smiltelė, o štai jis visas tavyje, jisai, anasis, amžinoj aklybėje susigūžęs kunigaikštis nebylus.

Tu soliariniam kiaušinyje, tu neaprepiamasis, nekaltasis, – tu save pažįsti. Tačiau tos dvi – tavo teigimo ir tavo neigimo – begalybės viena kitos nepažįsta, niekad nepažins, kadangi amžinybė tėra tiktai bėgimas vienos prieš kitą.

O visa šlykšti, nemirtingoji erdvės ir laiko melancholija tėra tik nuotolis nuo taip ligi ne – ir juodviejų neatitaisomo išsiskyrimo mastas.

Tai raktas į tamsos pasaulį.

Žmogus, kuriame ši giesmė sužadino ne mintį, ne emociją, bet atsiminimą – žilų senovių atsiminimą, nuo dabar meilės ieškos su meile.

Nes meilė ir yra, kada su meile ieškai meilės.

Aš ieškojau kaip nevaisinga moteriškė, su nerimu, nirtėdamas. Ir suradau. Bet ką? O ką? Nustelbėją, nusavintoją, abejų raupsų davinėtoją.

Ir sugrįžau pasidalinti savo pažinimu. Bet vargas tam, kuris iškeliauja ir negrįžta.

Ir nesigailėk manęs, kad ten buvau nuėjęs ir regėjau. Neraudok manęs:

Skendėdamas kopimo palaimoje, nupliekostas soliarinio kiaušinio, blokštas į juodosios amžinybės pamišimą, tamsybių dumbliais apraizgytas, aš vis esu toj pat vietoj – vienatinėj tikroj, duotoj vietoj.

Iš manęs sužinoki, kad visos ligos yra kūno išpažintis.

Tikra liga yra pasislėpusi liga; bet kai kūnas išpažįsta, nedaug bereikia, kad sukniubtų ir pati dvasia, slaptų nuodų ruošėja.

Kaip visos kūno ligos, taip ir raupsai apskelbia dvasios nelaisvės pabaigą.

Dvasia ir kūnas kovoja keturiasdešimt metų; tai garsus kritiškas amžius, apie kurį kalba jų varganas mokslas, ta nevaisinga moteris.

Ar nelaimė tau duris ant veido atidarė? Taikos šauklys, Melchizedekas, pro jas įžengs, ir jos užsivers

už jo paties ir už jo gražaus apsiausto iš ašarų. Bet su manimi kartoki: Pater noster.

Regėki, kaip Senolių Tėvas, – tų, kurie švaria kalba kalbėjo, – žaidė su manim, lyg tėvas su savo kūdikiu. Mes, vien tik mes, kurie esame jo maži vaikai, žinome tą šventą žaislą, šventą šokį, tą laimingą plevenimą tarp aklinos tamsos ir tarp šviesos vaiskiausios.

Pilnas abejonių pulk ant kelių ir kalbėk maldos žodžius. Man buvo gaila, kad jo visai nepažinau; akmuo, kuriame jis glūdėjo visutėlis, į mano delną nusileido, ir bematant gavau šviesos vainiką.

Ir pažvelki į mane! Nors apsuptas žabangų, aš jau nieko nebijau.

Nuo apvaisinimo sambrėškių ligi mirties sutemų, lyg katakombose virvė, gūdžioj būty man bėga per pirštus gija.

O pagaliau kas gi aš buvau? Kirmėlė iš sрутų, žliba ir riebi, su uodega dagia, – štai kas buvau. Žmogus, kurį sutvėrė Dievas ir kuris prieš Kūrėją kėlė maištą.

„Kad ir kaip puiku ir gražu tenai būtų, jokia ateitis savo tobulumu neprilygs nebūčiai“. Tokia buvo mano vienintelė tikrovė, mano slapta mintis – skurdi, skurdi nevaisingos moteries mintis.

Kaip visi gamtos poetai, murdžiausi neišmanyme. Nes tariaus mylįs gražias gėles, gražius tolius, net dailų veidą vien dėl jų grožio.

Stebėjau neregijų akis ir veidus: kaip visiems sensualumo kurtizanams, taip ir man grėsė fizinio aklumo pavojus. Tat viena pamoka iš saulėtosios Dieviškojo naktų valandos.

Ir taip ligi anos dienos, kada pamatęs, kad stoviu prieš veidrodį, žvelgiau užu savęs. Tenai buvo šviesų ir pavidalų versmė, gilių, išmintingų, skaisčių pradmenų pasaulis.

Tada many glūdėjus moteriškė mirė. Kaip kapą jai dovanojau visą josios karalystę – gamtą. Palaidojau slapčiausioje vylingo sodo gelmėje, tenai, kur mėnulio, to amžino viliūko, žvilgsnis lapuos šnekučiuojas ir tūkstančiais švelniausių vingių leidžiasi ant tų, kurie užmigo.

Taip sužinojau, kad žmogaus kūnas turi savo gelmėse uždaręs vaistą nuo visų blogybių ir kad pažinimas aukso yra drauge pažinimas šviesos ir kraujo.

O Vieninteli! neatimki iš manęs atminimo šių kančių tą dieną, kada Tujen nuo manęs numazgosi mano nedorybes, taip pat ir mano gėrį, ir taviesiems, tiems, kurie šypsosi, liepsi mane aprengti saule. Amen.

Vertė Antanas Vaičiulaitis